

Чи врятує людину кохання? (за романом Кнута Гамсуна "Пан")

Норвезький письменник Кнут Гамсун посідає одне з почесних місць як поет кохання, митець, що відкрив і зобразив нові відтінки цього почуття, показав його складний характер, суперечності між його життєдайною і руйнівною силами.

Вчинки героїв у романі К. Гамсуна "Пан" визначає через кохання. Головний герой роману лейтенант Глан живе відлюдником у лісовій сторожці. Саме тут він відчуває себе вільним і щасливим. Серед людей йому незатишно, навіть задушливо. Він має душу відкрити красі і кохання, душу, яка цурається дріб'язковості, бо може досягнути вічне: циклічність природи, її весняне відродження, літній розквіт, осінній сон. Він нудьгує серед товариства, що збирається у домі місцевого багатія Мака. Розмови, що точаться тут про буденні речі, не цікавлять героя, адже він розуміє сутність людей, розуміє інстинктивно, як звір. Невипадково в романі його погляд називають "звірячим". Цей погляд допомагає йому відчути ілюзорність багатьох цінностей і прагнень людського суспільства. Його ідеал - природа, а що може бути природнішим за кохання?

Кохання в романі зображується як непереборна сила, що не підвладна ні розуму, ні моральним законам. Це стихія, яка не вибирає шляхів, яка неминуче приносить жертви. Кохання єднає Єву, дружину сільського коваля, і лейтенанта Глана. Воно перетворює покірну й безталанну Єву в особистість. Кохання дає їй сили, позбавляє страху. Вона нічого не очікує від Глана, не знає, чим закінчаться їхні стосунки, вона просто про це не думає. Вона сповнена довіри і ніжності до коханого. І Глан відчуває чарівність її доброти, що дає йому відчуття щастя, хоча серце і душа Глана належать Едварді. Стихія кохання захоплює Єву і робить її своєю першою жертвою. Єва гине під уламками скелі.

Все трагічно переплітається. Порох під скелю підклав Глан, бо хотів зробити незвичайне видовище на честь від'їзду барона, нареченого Едварди. Запалив порох Мак, якого мучили ревності. Він розрахував час, коли Єва опиниться біля скелі. Людські пристрасті, жорстокість і непримиримість руйнують життя, природу.

Едварда - сильна натура, що неспроможна підкоритися коханому. Для неї кохання - це боротьба. Тому її стосунки з Гланом нагадують поєдинок, в якому не може бути переможця. К. Гамсун пояснює нелогічність їхніх вчинків силою пристрасті. Ці вчинки часто не розуміють навіть самі герої, але вони сповнені глибокого внутрішнього змісту. Бажання Глана привернути до себе увагу Едварди зрозуміле, ось чому під час морської прогулянки він кидає її черевичок у воду. Шукаючи її співчуття, він навмисне прострілює собі ногу. Ревності примушують Глана плюнути у вухо нареченому Едварди. Всі ці вчинки нелогічні, незрозумілі сторонньому спостерігачеві, але вони пояснюються імпульсивністю кохання між Гланом і Едвардою. Але в цій історії не все зрозуміло навіть самому автору, напевне тому він не тлумачить причини цих вчинків. Читач розуміє лише те, що кохання не підвладне розуму, що це сила, яка може керувати людиною.

Я чула міф про Пана, що він син Гермеса, бог лісів, полів, кохав і переслідував німф. Фігурка Пана, зображена на порохівниці натякає на те, що мисливець Глан теж під його покровительством. Автор показує схожість Глана з Паном у тому, що він, Глан, володіє тою ж безмежною владою над жінками. І вся ця схожість не підкреслила жодної важливої особливості його натури. Глан - сучасна нервова людина, яка найбільш за все цінує мрію і надію. Бездумне ставлення цивілізації до всього примушує його шукати

порятунку у лісі, де він один і може поринути у своє "я". Герой знаходить там почуття волі, розриває з суспільством.

У назві роману є символічний зміст. Людина, вважає Гамсун, - частина природи, яка є в романі в образі могутнього Пана, який живе у кожному з героїв і розпоряджається його долею. Роман Гамсуна "Пан" за словами О. І. Купріна, - "це моління про красу світу, нескінченна вдячність від серця за радість існування, а також гімн перед страшним і прекрасним обличчям бога любові".

Людина не може жити без кохання, але стосунки між людьми, людські якості можуть зруйнувати красу цього почуття. Але в свою чергу кохання може впливати на стосунки між людьми: воно може безжалісно нищити. Мені здається, що тільки сильні і прекрасні душею можуть витримати його випробування.